

Školní vzdělávací program
pro školní družinu
Františkovy Lázně

Obsah

Školní vzdělávací program	1
pro školní družinu Františkovy Lázně	1
1. Identifikační údaje	3
2. Popis materiálních, personálních a ekonomických podmínek zájmového vzdělávání	4
2.1 Materiální podmínky	4
2.2. Personální podmínky	4
2.3 Ekonomické podmínky	4
3. Délka vzdělávání	4
4. Podmínky přijímání uchazečů	5
5. Průběh a ukončování vzdělávání	5
6. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP)	5
7. Podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví	6
8. Evaluační systém	7
9. Charakteristika školního vzdělávacího programu ŠD	7
9.1 Pojetí školního vzdělávacího programu	7
9.2 Cíle	7
9.3 Výchovné a vzdělávací strategie	8
9.4 Klíčové kompetence školní družiny	8
9.5 Metody a formy práce	9
9.6 Výchovné programy	10
9.7 Obsah vzdělávání	10
10. Závěr	13
11. Projekty	14
Projekt Rozšíření tradičního způsobu zájmového vzdělávání v přírodovědné oblasti	14

1. Identifikační údaje

Název:	Dům dětí a mládeže a školní družina Františkovy Lázně
Status:	příspěvková organizace města Františkovy Lázně
IČO:	47721880
Sídlo:	Dlouhá 181/6, Františkovy Lázně, 351 01
Účel činnosti:	Organizace je zřízena za účelem výchovy, vzdělávání a rekreační činnosti dětí a mládeže ve volném čase
Předmět činnosti:	Předmětem činnosti je organizování zájmového vzdělávání podle zákona 561/2004 Sb. – Školský zákon Vyhlášky 74/2005 Sb. – Vyhláška o zájmovém vzdělávání
Zřizovatel:	Město Františkovy Lázně
Ředitelka zařízení:	Jarmila Štrbáková
Telefon:	355 335 152, mobil: 724279500 WEB: www.ddmsdfl.cz
E-mail:	reneta.dumdeti@tiscali.cz
Datová schránka:	az3nqup

2. Popis materiálních, personálních a ekonomických podmínek zájmového vzdělávání

2.1 Materiální podmínky

Majetek a nemovitý majetek ve vlastnictví zřizovatele, který zřizovatel předal organizaci k hospodářskému využití a k zabezpečení činnosti organizace, je uveden v inventárním seznamu, který je uložen v zařízení a u zřizovatele.

Dům dětí a mládeže a školní družina má k dispozici tyto prostory:

Prostory v budově městské knihovny:

- suterén: šatna
- 1. patro: sál (zapůjčený městskou knihovnou)
- 2. patro: šatnička, herna, WC, sborovna, kancelář
- zahrada

Důležitým prvkem pro kvalitní realizaci činnosti DDM a ŠD je materiální a technické zabezpečení podmínek. Proto je nezbytné pravidelně obnovovat vybavení a pomůcky tak, aby byla zachována vysoká úroveň a kvalita pedagogické činnosti.

2.2. Personální podmínky

Ve školní družině pracují minimálně dvě vychovatelky, které svým vzděláním splňují pedagogickou způsobilost dle zákona č. 563/2004 Sb.

2.3 Ekonomické podmínky

DDM a ŠD je příspěvková organizace zřízená obcí. Má charakter neziskové organizace. Hospodaří s finančními prostředky přijatými z rozpočtu zřizovatele a ze státního rozpočtu, prostředky získanými vlastní činností a granty. Příjmy jsou tvořeny zejména úplatou účastníků.

3. Délka vzdělávání

Školní družina ve svém vzdělávacím cyklu zahrnuje plán vzdělávání žáků 3. – 5. tříd. Zájmové vzdělávání je poskytováno na dobu 10 měsíců daného školního roku.

4. Podmínky přijímání uchazečů

Žáci jsou přijímáni na základě písemné žádosti (formulář k vyzvednutí u ředitele zařízení) do naplnění kapacity školní družiny dle věku žáka a posuzuje se vždy individuální situace žáka (trvalý pobyt, sourozenci, zaměstnání rodičů apod.) O přijetí či nepřijetí žáka do ŠD bude zákonný zástupce písemně vyrozuměn.

5. Průběh a ukončování vzdělávání

Žáci dochází na ranní družinu dle potřeby rodičů. Ranní družina funguje od 6:30 do 7:45, kdy jsou děti vychovatelkou odvedeny do ZŠ. Odpolední činnost ŠD začíná dle rozvrhu žáků v 11:40 – 12:35 a končí 16:30, pátek v 16:00.

Po vyučování si vychovatelky přebírají žáky přímo od učitelů v šatně ZŠ. Vychovatel zodpovídá pouze za žáky, které mu učitel přímo předal po vyučování. Žáci odcházejí ze ŠD dle vyplněného zápisním lístku. Všechny změny musí být vychovatelce předány včas a písemně. Při nevyzvednutí žáka do konce provozu ŠD se vychovatelka telefonicky spojí se zákonnými zástupci uvedenými v zápisním lístku. V případě nenavázání kontaktu s uvedenými osobami lze po 15 minutách informovat městskou policii.

V případě předčasného ukončení docházky je nutné písemné prohlášení zákonných zástupců nezletilých účastníků.

6. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP)

Žákům se SVP (specifické poruchy učení a chování a jejich kombinacemi) je věnována zvláštní pozornost při jejich zapojování do volnočasových aktivit podle stupně a charakteru jejich znevýhodnění. Vychovatelky úzce spolupracují s třídními učiteli, konzultují výchovné a vzdělávací metody.

Podmínky vzdělávání jsou přizpůsobeny individuálně dle speciálních vzdělávacích potřeb žáků po dohodě se zákonnými zástupci, ředitelem a vychovatelkou a v souladu s doporučením školského poradenského zařízení (SPC, PPP), praktického lékaře pro děti a dorost.

Vhodná forma vzdělávání je stanovena na základě individuálních potřeb žáka s přihlédnutím na jeho zdravotní způsobilost, charakter vzdělávání, materiálně organizační podmínky vzdělávání, odborné a personální zabezpečení a způsob a rozsah vzdělávání.

Dle § 16 zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon ve znění pozdějších předpisů je žákem se speciálními vzdělávacími potřebami účastník se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním nebo sociálním znevýhodněním.

Žákem se SVP je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v §16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje školské zařízení. Podpůrnými opatřeními se rozumí nezbytné úpravy ve vzdělávání odpovídající zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí žáka a jeho jiným životním podmínkám.

Podpůrné opatření prvního stupně vytváří školské zařízení bez doporučení školského poradenského zařízení.

Podpůrná opatření druhého až pátého stupně stanovuje vždy jen školské poradenské zařízení (pedagogicko – psychologická poradna, speciálně pedagogické centrum).

Podmínkou poskytování podpůrného opatření druhého až pátého stupně je vždy předchozí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce.

Individuálně ŠD přistupuje též k zvláště nadaným žákům, aktuálně nabízí další aktivity v oblasti jejich zájmů.

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech. Za mimořádně nadaného žáka se v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností.

7. Podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví

Za BOZP zodpovídá ředitelka DDM a ŠD. Všichni pracovníci jsou povinni při zájmovém vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech přihlížet k základním fyziologickým a psychologickým potřebám žáků a vytvářet podmínky pro jejich zdravý osobnostní vývoj.

Všichni pracovníci jsou povinni zúčastnit se pravidelného proškolení k problematice BOZP. Pedagogičtí pracovníci jsou povinni seznámit všechny žáky s vnitřním řádem a poučit je o bezpečnosti. Pokud to vyžaduje bezpečnost, je třeba toto školení v jednoduché formě opakovat podle potřeby.

Pedagogičtí pracovníci při své činnosti vyhodnocují možná rizika úrazů a včasným jednáním jim předcházejí. O zjištěných nedostatcích BOZP jsou povinni neprodleně informovat ředitele. Pokud není možné závadu odstranit a mohlo by dojít k ohrožení pracovníků nebo žáků, jsou pracovníci povinni omezit, popřípadě ukončit činnost tak, aby bylo zabráněno jakémoliv újmě přítomných osob.

Úraz žáka zaznamená přítomný pracovník do knihy úrazů a neprodleně informuje ředitele. Spolu s ním se podílí na vypracování záznamu o úrazu a jeho odeslání stanoveným institucím.

V případě mimořádných událostí (požár atp.) postupuje pracovník podle příslušných vnitřních předpisů a v souladu s obecně platnými zákony – poskytnutí první pomoci atd.

Ředitelka DDM a ŠD zajišťuje provádění prověrek bezpečnosti jedenkrát za rok a s výsledky seznamuje ostatní pracovníky DDM a ŠD.

Ředitelka zajišťuje provádění revizí a dalších úkonů stanovených zákonem pro zajištění bezpečnosti na pracovišti.

ŠD zajišťuje bezpečnost fyzickou, sociální a emocionální. Vytváří zázemí pro rozvoj žáků v bezpečném a přátelském prostředí. Podporuje dobré vztahy mezi žáky, vychovateli, rodiči i širokou veřejností. Bezpečnost je zajištěna ve všech prostorách využívaných ŠD vnitřním řádem.

8. Evaluační systém

Cílem hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu ve výchovně vzdělávacím procesu. Hodnocení vykonává pedagogický pracovník systematicky v průběhu celého školního roku. Žáci jsou seznamováni s cíli aktivit, podílí se na jejich plánování, průběhu i následné evaluaci.

Součástí evaluačního systému je denní evaluace a autoevaluace. Pedagogičtí pracovníci se denně zamýšlejí nad smysluplnými cíli a jejich dosahováním.

Další evaluační činnost je zahrnuta v řídicí a kontrolní činnosti. Podle potřeby jsou svolávány pedagogické rady, které řeší aktuální nedostatky především v pedagogické práci ŠD a krátké pravidelné porady.

9. Charakteristika školního vzdělávacího programu ŠD

9.1 Pojetí školního vzdělávacího programu

Při výchovně vzdělávacím procesu je důležitá propojenost vyučování a volnočasových aktivit. Důraz je kladen na plnění potřeb žáků, a to na pasivní i aktivní odpočinek. Je podpořen osobnostní rozvoj žáka s ohledem na jeho individuální potřeby. Vytváří žákům zázemí, které rozvíjí jejich přirozenou tvořivost, podporuje vzájemnou efektivní komunikaci, spolupráci a tím vede k vytvoření bezpečné a přátelské atmosféry v ŠD.

9.2 Cíle

- přiměřené pro danou věkovou skupinu
- uspokojují a kultivují potřeby žáků
- respektují individualitu žáků a vedou k účinnému využívání volného času a následně k celoživotnímu vzdělávání
- umožnění seberealizace žáka v kolektivních, individuálních, řízených nebo spontánních aktivitách
- slouží k prevenci sociálně patologických jevů
- k prohlubování ekologické výchovy, tj.

- ovlivňování vztahu k přírodě, odpovědnosti za jednání vůči prostředí
- utváření pozitivních vztahů mezi žáky (ohleduplnost, vzájemná pomoc)

9.3 Výchovné a vzdělávací strategie

Základní vzdělávání má žákům pomoci získávat a postupně zdokonalovat tzv. klíčové kompetence a tím poskytnout spolehlivý základ všeobecného vzdělávání, které se orientuje zejména na reálné situace.

Klíčové kompetence představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobnostní rozvoj a uplatnění každého jednotlivce.

9.4 Klíčové kompetence školní družiny

Kompetence k učení

- žák informace vyhledává, třídí a efektivně je využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech i v praktickém životě
- žák si dovede pomoci vhodně zvolených metod a forem práce vytvořit komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy na základě obecně užívaných termínů, znaků a symbolů, které si uvede do souvislostí v různých vzdělávacích oblastech
- žák pozoruje, experimentuje, výsledky porovnává, posuzuje a vyvozuje z nich závěry do budoucnosti
- žák má k učení pozitivní vztah, poznává jeho smysl a cíl, plánuje svoje zdokonalování na základě kritiky svých výsledků a diskuzí o nich

Kompetence k řešení problémů

- žák rozpozná a pochopí problémové situace, přemýšlí o jejich příčinách a plánuje způsob řešení na základě vlastního úsudku a zkušenosti
- žák ověřuje správnost řešení, je schopen si je obhájit a uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní

- žák dokáže zformulovat a vyjádřit své myšlenky a názory v písemném i ústním projevu, umí diskutovat s druhými a vhodně argumentovat při obhajobě svého názoru

Kompetence sociální a interpersonální

- žák účinně spolupracuje ve skupině i s pedagogy, uvědomuje si svoji roli a přispívá k dobrým mezilidským vztahům
- oceňuje a respektuje zkušenosti druhých, jedná a chová se tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence k trávení volného času

- žák si umí vybrat činnosti dle svého zájmu a schopností
- dokáže rozpoznat a odolat nevhodným nabídkám na trávení volného času

Kompetence pracovní

- učí se plánovat svou činnost, organizovat ji, řídit a hodnotit, odhaduje rizika svých nápadů a činů, odpovědně přistupuje k úkolům a povinnostem

Kompetence občanské

- uvědomuje si svá práva i práva druhých, chová se s ohledem na své zdraví a zdraví druhých a tím spoluvytváří bezpečné prostředí

9.5 Metody a formy práce

Metody práce

- prostředky a způsoby procesu jsou voleny tak, aby bylo dosaženo výchovně vzdělávacích cílů a k odstranění únavy žáků
- jsou založeny převážně na přímých zážitcích žáků, což podněcuje jejich radost a přirozenou zvědavost, dávají možnost rozvíjet jednotlivé složky osobnosti přitažlivým způsobem
- používané metody: názorné praktické činnosti
   slovní metody
   výchovné metody
   metody cvičení

Formy práce

- jsou vybírány tak, aby byly vhodné pro vzdělávání a výchovu mimo vyučování
- jsou to činnosti, v nichž je zastoupeno spontánní i záměrné učení
- jsou motivovány vychovatelkou a dále záleží na individuální volbě a aktivní účasti žáka

spontánní aktivity – výběrová četba knih a časopisů, klidové zájmové činnosti, relaxace na koberci, podnětné rozhovory s dětmi, spontánní činnosti ranní a koncové družiny

pravidelné výchovné a vzdělávací činnosti

odpočinkové činnosti – klidné hry a zájmové činnosti (odstranění únavy po vyučování a obědě), drobné individuální zájmové činnosti (výtvarné, rukodělné), poslech reprodukované hudby

rekreační činnosti – aktivní odpočinek, tělovýchovné a pohybové aktivity, výtvarné akce, dramatické a přírodovědné činnosti, tvořivá dramatika, ekologická činnost

zájmové činnosti – řízená kolektivní nebo individuální činnost

příprava na vyučování – didaktické hry a tematické vycházky, besedy

příležitostné akce (kulturní vystoupení, aktuální výchovně vzdělávací akce, besídky, výlety za poznáním)

osvětové činnosti – poradenská a informační činnost jako prevence sociálně patologických jevů nebo směřující k různým oblastem zájmové činnosti

9.6 Výchovné programy

Výchovné programy jsou zaměřené na tyto základní oblasti:

- **Výchova ke zdravému životnímu stylu**
- **Posilování komunikačních dovedností a posilování pozitivního myšlení**
- **Odpovědnost za své chování a formování životních postojů**
- **Poznávání sebe samého, uplatnění se ve společnosti a podpora společensky žádoucích hodnot**

9.7 Obsah vzdělávání

1. Jazyk a jazyková komunikace

- a) procvičovat probírané učivo formou didaktických her, zajímavých činností
- b) individuálně procvičování učiva dle potřeby

2. Člověk a společnost

2.1 Místo, kde žijeme

- a) vytvářet citový vztah ke svému bydlišti
- b) seznamovat žáky s nejbližším okolím, poznávat naši obec a dle možností ji porovnávat s dobovými fotografiemi a kresbami
- c) seznámit žáky s bezpečností pobytu v okolí školy, při cestě do školy a ze školy

- d) dodržovat zásady dopravní výchovy, seznamovat se a procvičovat znalost základních dopravních značek a základních pravidel účastníků silničního provozu
- e) seznámit se s významem a potřebou různých povolání, různých služeb v obci
- f) využít těchto poznatků k motivaci dalších činností – tematických her, výtvarného zpracování apod.

2.2 Lidé kolem nás

- a) osvojovat a upevňovat základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, vytvářet kladné vztahy mezi žáky, hledání kladů a předností
- b) vytvářet modelové situace k řešení problému (konfliktu), vést žáky k vzájemnému pochopení
- c) prohlubovat schopnost žáků pozvat vrstevníka k účasti na hře nebo činnosti, požádat o laskavost nebo pomoc, schopnost vyjádřit nesouhlas, pochvalu
- d) podporovat rozpoznávání společensky nežádoucích jevů
- e) učit se naslouchat druhým
- f) seznámit žáky s jejich právy a povinnostmi, podporovat je v zapojování se do diskuze
- g) podporovat u žáků dobrovolnou práci ve prospěch ostatních
- h) vytvářet vztah ke společnosti, společenským hodnotám, upevňovat správné vztahy k rodině, rodičům a prarodičům

2.3 Lidé a čas

- a) seznamovat žáky s tradicemi a lidovými zvyky a obyčeji
- b) porovnávat zvyky a práci lidí v minulosti a současnosti
- c) vytvářet citový vztah k hodnotám, které vytvořili naši předkové
- d) připomenout si státní svátky a významné dny
- e) pomocí her zlepšovat orientaci v čase
- f) uvědomovat si správný režim dne a jeho dodržování
- g) učit žáky správně využívat svůj volný čas

3. Člověk a příroda

- a) vytvářet kladný vztah k životnímu prostředí a přírodě
- b) všimnout si znaků a změn v přírodě a porovnávat je se změnami v jednotlivých ročních obdobích
- c) upevňovat vědomosti o probíhajícím ročním období
- d) vést žáky k přímému poznávání různých druhů přírodní materiálů, jejich vlastností, využívat přírodní materiál k výtvarnému či jinému zpracování
- e) všimnout si stromů, keřů a bylin, pozorovat jejich rozdílnosti, rozvíjet poznatky o nich
- f) získávat poznatky o tom, jak využít a zhodnotit dary přírody
- g) vést žáky ke konkrétnímu pečování o rostliny, znalosti podmínek života rostlin, k odpovědnému přístupu

- h) dle možností zařadit přímé pozorování zvířat a jejich mláďat
- i) formou vlastního vyhledávání a získávání informací rozšiřovat vědomosti o přírodě, přírodních jevech a zajímavostech
- j) seznamovat žáky s pranostikami – umět je správně vyložit a pochopit
- k) environmentální výchova, třídění odpadů

4. Člověk a zdraví

- a) učit žáky poznávat sami sebe, získat základní informace o zdraví a nemocech
- b) rozvíjet poznatky o prevenci onemocnění a odpovědnosti za své zdraví, upevňovat vědomosti o důležitosti otužování a správného oblékání
- c) opakovaně žáky učit prevenci úrazů a seznamovat je s vnitřním řádem
- d) upřednostňovat pravidelný pohyb a pobyt na čerstvém vzduchu
- e) seznamovat žáky s pravidly první pomoci a upevňovat tato pravidla
- f) naučit žáky používat potřebná telefonní čísla a jak zavolat pomoc
- g) seznamovat žáky s prevencí proti šikaně a škodlivým látkám

5. Člověk a svět práce

- a) podněcovat žáky k všímání si krásy lidských výtvorů
- b) rozvíjet samostatnost v sebeobslužné činnosti
- c) zlepšovat motorické schopnosti, jemnou i hrubou motoriku
- d) podporovat rozvíjení představivosti a kreativity žáků, podporovat jejich vlastní nápady a vést je k realizaci
- e) rozvíjet konstruktivní schopnosti, podporovat prostorové vnímání, zařazovat montáž a demontáž při hře se stavebnicemi, pracovat podle předlohy a slovního návodu
- f) rozvíjet schopnost spolupracovat, zapojit se do společného díla, vést děti k dohodě a rozdělení úkolů, k respektování práce druhých
- g) nabízet zajímavé a netradiční výtvarné techniky

6. Umění a kultura

- a) přibližovat žákům svět umění a kultury
- b) reprodukovat obsah četby a zapamatovat si fakta, umět je zaznamenat, vyvodit ponaučení, rozvíjet estetické cítění a vnímání při práci s knihou
- c) spojovat hudební složku se slovem, obrazem a pohybem
- d) vybízet žáky k zapojování se do kulturně uměleckých činností (dramatizace, hudební produkce, přednes ...), odstraňovat ostych

10. Závěr

Při všech složkách výchovně vzdělávacího programu přihlížíme k individuálním schopnostem žáků, nepřetěžujeme je, nenutíme je k práci či hře za každou cenu – snažíme se najít náhradní řešení. Ve školní družině by se měli žáci odreagovat, odpočinout si, mohou se také zapojit do práce v zájmových kroužcích při DDM. Žáci se rádi podílejí na výzdobě ŠD a DDM a tím si spoluvytvářejí příjemné prostředí. Čas strávený ve školní družině by měl být příjemný, přínosný a bezpečný pro všechny. Upřednostňujeme dostatek prostoru pro vzájemnou komunikaci a pro utváření přátelských vztahů. Snažíme se o eliminaci sociálně patologických jevů.

Ve Františkových Lázních 18. 10. 2021

Štrbáková Jarmila

ředitelka DDM a ŠD

11. Projekty

Projekt Rozšíření tradičního způsobu zájmového vzdělávání v přírodovědné oblasti

Dům dětí a mládeže prostřednictvím tohoto projektu vytváří vhodné zázemí s dostatkem výukových pomůcek, ve kterém žáci a mládež získají poznatky z přírodovědné oblasti a ekologie. Účelem této aktivity je zvýšení kvality vzdělání v klíčových oblastech: přírodní vědy, technické a řemeslné obory a práce s digitálními technologiemi. Na tyto klíčové oblasti jsou vázány vzdělávací okruhy a obory rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělání: člověk a jeho svět, člověk a příroda, člověk a svět práce. Žáci budou moci v praxi aplikovat své teoretické poznatky v konkrétních situacích a zároveň je mohou uplatnit při budoucím studiu.